

VILNIAUS VERSLO KOLEGIJOS BENDROSIOS IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrosios ir akademinės etikos kodeksas įtvirtina pagrindines etiško elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai nereglamentuoja Lietuvos Respublikos norminiai teisės aktai, Vilniaus verslo kolegijos (toliau Kolegijos) darbo tvarkos dokumentai bei darbo sutartys.
2. Bendrosios ir akademinės etikos kodeksas nubrėžia tolerancijos ribas: išryškina bendrosios ir akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.
3. Bendrosios ir akademinės etikos kodekso tikslas - padėti Kolegijos bendruomenei vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

II. BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

4. Neetišku elgesiu laikomas elgesys, pažeidžiantis šiuos principus ir nuostatas.
5. Bendrosios etikos pažeidimai yra:
 - 5.1. Priekabiavimas prie Kolegijos bendruomenės nario, kai dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka, taip pat kai toleruojamas žmogaus teises pažeidžiantis ir orumą žeminantis elgesys;
 - 5.2. Kolegijos bendruomenės nario žeminimas naudojantis savo, kaip dėstytojo arba administratoriaus viršenybe;
 - 5.3. Nesąžininga konkurencija tarp Kolegijos bendruomenės narių, kai dalyvaujama neteisėtuose, negarbinguose sandoriuose, slepiama visiems dėstytojams, studentams ar administracijos darbuotojams skirta informacija, eskaluojami konfliktai bei intrigos;
 - 5.4. Dėstytojo bei studentų akivaizdoje nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, teorines pažiūras ir asmenines savybes;
 - 5.5. Konfidencialios informacijos apie kolegas ar pavaldinius pavišėjimas ar viešas aptarimas (pvz., pasiekimų vertinimo, darbo užmokesčio, karjeros ketinimų, asmeninių reikalų ir pan.);

- 5.6. Bet koks tiesioginis ar netiesioginis siūlymas priimti ar duoti dovaną, kai už tai reikalaujama ar tikimasi paslaugos ar išipareigojimo bei esant privačiam ir Kolegijos interesų konfliktui, yra laikomas kyšiu ir yra nepriimtinas (kai priimamos dovanos ar pramogos, bei kitos asmeninės naudos, kurios koku nors būdu galėtų paveikti darbuotojų veiklą, susijusią su Kolegijos veikla, taip pat, kai duodamos dovanos, siūlomos pramogos, bei kitos asmeninės naudos, kurios koku nors būdu galėtų veikti darbuotojų veiklą, susijusią su Kolegijos veikla);
- 5.7. Bet koks bandymas daryti įtaką sprendimams, kuriuos priima Kolegijos bendruomenės nariai, grasinant, šantažuojant, teikiant melagingą informaciją, manipuliuojant užuojautos jausmais;
- 5.8. Kai Kolegijos intelektinė nuosavybė ir materialiniai ištekliai naudojami netausojamai, neatsakingai ir ne Kolegijos prisiimtų išipareigojimų vykdymui.

III. AKADEMINĖS ETIKOS NORMOS

6. Pripažindami tiesą, žinojimą ir supratimą aukščiausiomis koleginių studijų vertybėmis, tikėdamiesi pasitikėjimo ir teisingo savųjų pasiekimų įvertinimo, studentai išipareigoja laikytis akademinio sąžiningumo principo.
7. Kolegijos studentai išipareigoja laikytis visuotinai pripažįstamų etikos principų ir paskaitų, pratybų, seminarų, atsiskaitymų bei konsultacijų metu vadovautis konstruktyvumo, abipusės pagarbos dėstytojo ir kitų studijuojančiųjų asmenų atžvilgiu, žinių siekimo ir kompetencijų ugdymo, darbinės aplinkos kūrimo principais. Šių **visuotinai pripažįstamų etikos principų pažeidimai yra:**
 - 7.1. Vėlavimas arba pasišalinimas iš paskaitos, pratybų, seminarų, atsiskaitymo, konsultacijos anksčiau laiko;
 - 7.2. Paskaitų ir atsiskaitymų metu naudojimas mobiliojo ir radijo ryšio priemonėmis;
 - 7.3. Naudojimas nešiojamais kompiuteriais, nesusijęs su paskaitos, pratybų, seminarų, atsiskaitymo, konsultacijos turiniu;
 - 7.4. Maisto ir gėrimų vartojimas, išskyrus atvejus, kai tai daryti pagal išankstinį susitarimą leidžiama;
 - 7.5. Nemandagus elgesys (kalbančiojo pertraukinėjimas, šnabzdėjimasis, paslėptas arba išreikštas šaipymasis ir pan.) arba kiti veiksmai, trukdantys paskaitą, pratybas, seminarus, atsiskaitymą, konsultaciją;
 - 7.6. Nemandagus ar įžeidžiantis bendravimo tonas žodžiu, raštu ar elektroninės komunikacijos priemonėmis;
 - 7.7. Be dėstytojo leidimo judėjimas po/į/iš auditorijos.
8. Akademinės etikos pažeidimai yra:
 - 8.1. Dėstytojo ir studento etiško santykio pažeidimai;
 - 8.2. Studento žinių ir įgūdžių vertinimo etikos pažeidimai;

- 8.3. Akademinio sąžiningumo pažeidimai;
- 8.4. Mokslinės veiklos etikos pažeidimai;
- 8.5. Pasitikėjimo atmosferos griovimas atskleidžiant konfidencialią informaciją.

9. Kolegijos dėstytojo santykis su studentais grindžiamas akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais. Susisaistymas neakademinio pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl **dėstytojo ir studento etiško santykio pažeidimai yra:**

- 9.1. Siekimas užmegzti seksualinius ar intymius santykius su studentu, su kuriuo sieja dėstomas dalykas, vadovavimas baigiamajam darbui ar praktikai, ar kitaip pasireiškiantis tiesioginis akademinis santykis;
- 9.2. Vertintojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, draugo, verslo partnerio atžvilgiu (egzaminavimas, vadovavimas baigiamiesiems darbams ir pan.) tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens.

10. Kolegijos studento žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko/programos tikslais, todėl **vertinimo etikos pažeidimai yra:**

- 10.1. Dėstytojo nereagavimas į studentų nesąžiningumo atvejus;
- 10.2. Dėstytojo reikalavimas iš studento asmeninio pobūdžio informacijos ar paslaugos, juo labiau sieti tokio pobūdžio informacijos ar paslaugos pateikimą su žinių įvertinimu.

11. Akademinio sąžiningumo pažeidimai yra:

11.1. **Plagijavimas.** Būdingi plagijavimo atvejai:

- 11.1.1. Kai svetimas tekstas (kitų autorių darbai, idėjos, iliustracinė medžiaga, faktai) pateikiamas be citavimo ženklų (kabučiu arba kitokio pobūdžio išskyrimo iš viso teksto, pvz., atskira pastraipa, kursyvu) ir/arba nepateikiant nuorodos į originalų šaltinį;
- 11.1.2. Kai pažeidžiami citavimo reikalavimai (citata – tai trumpos apimties (paprastai vienos arba kelių eilučių) kito autoriaus originalus tekstas, įterptas į savo kūrinį, siekiant geriau atskleisti savo mintis, idėjas; citavimas – tai saikingas (paprastai vienos arba kelių) citatų panaudojimas savo darbe).

11.2. **Sukčiavimas.** Būdingi sukčiavimo atvejai:

- 11.2.1. Kai nusirašinėjama arba bandoma nusirašinėti;
- 11.2.2. Kai kalbama atsiskaitymų metu negavus dėstytojo leidimo;
- 11.2.3. Kai bandoma žiūrėti į kito studijuojančiojo darbą;
- 11.2.4. Kai atsiskaitymų metu naudojama arba bandoma naudotis bet kokia medžiaga, informacija, mokymosi priemone ar pagalba, kurios nenurodė dėstytojas arba dalyko reikmės;
- 11.2.5. Kai svetimas rašto darbas įteikiamas kaip savas arba kai pasinaudojama kito studento darbu ar jo rezultatais atsiskaitant;
- 11.2.6. Kai tas pats rašto darbas pateikiamas ne vieną kartą (atsiskaitant už kelis kursus ir pan.);

11.2.7. Kai atsiskaitoma už kitą asmenį.

11.3. **Padirbinėjimas.** Būdingi padirbinėjimo atvejai:

11.3.1. Kai dėstytojo jau įvertintas rašto darbas pataisomas be dėstytojo sutikimo siekiant pareikalauti aukštesnio įvertinimo;

11.3.2. Kai padirbinėjami dėstytojų, praktikos vadovų, administracijos darbuotojų parašai, pažymos, kiti dokumentai;

11.3.3. Kai padirbinėjami akademinų užduočių (baigiamųjų darbų, kursinių, praktikos ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai.

11.4. **Kyšininkavimas** – nereglamentuoto atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeninis ar grupinis).

12. Kolegijos mokslinė veikla grindžiama sąžiningo tyrimo ir tiesos siekimo idealais, todėl **mokslinės veiklos etikos pažeidimai yra:**

12.1. Sąmoningas gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei, nutylėjimas;

12.2. Sąmoningai klaidinantis informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;

12.3. Empirinio tyrimo duomenų, kompiuterių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas;

12.4. Plagijavimas, t.y. svetimo teksto, idėjos arba išradimo pateikimas kaip savo;

12.5. Nepamatuotas savo bendraautorystės priskyrimas kolegoms ar pavaldiniams;

12.6. Mokslinei veiklai talkinusių žmonių arba organizacijų įnašo neigimas arba nutylėjimas.

13. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos apie studentą paviešinimas, todėl **etikos pažeidimai atskleidžiant konfidencialią informaciją yra:**

13.1. Informacijos apie studento akademinis įvertinimus ar nuobaudas atskleidimas tretiesiems asmenims, nesant specialaus pagrindo (studento sutikimo, teisinio pagrindo, naudos studentui arba numatomos žalos kitiems) išskyrus studento tėvus;

13.2. Studento akademinų nesėkmių aptarinėjimas su kitais (studentais, dėstytojais), išskyrus tuos atvejus, kai vertinamos studentų apeliacijos, išsamiai aptariami egzaminų ar baigiamųjų darbų, praktikos ataskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina minėtų nesėkmių aptarimą;

13.3. Privataus pobūdžio informacijos apie studentą panaudojimas (kaip mokymo ar tyrimo medžiaga) be jo sutikimo.

IV. ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

13.4. Etikos kodeksą, pritarus Kolegijos Akademinei tarybai, tvirtina Kolegijos direktorius.

13.5. Etikos kodeksas skelbiamas viešai.